

ŠOLANJE V JLA

Poklici za pogumne

Vojaka si prepogosto predstavljamo s puško v roki, kar v nas navadno vzbuja odpor. A vojska ni le streljanje in urjenje za vojskovanje, ampak je mnogo več. Zlasti naša, ki je zrastle iz ljudstva in ki nadaljuje tradicije iz NOB. Zato je tudi zraščena ne le z družbenopolitičnimi organizacijami, s civilno zaščito, teritorialno obrambo, ampak tudi z vsem našim življenjem nasploh.

Delo v vojski je raznoliko in pestro ter daleč od predstave, ki jo običajno imamo o njej. Tudi mladina ni najbolje seznanjena. Uprave za ljudsko obrambo s pomočjo posebnih komisij vsako leto pripravijo informativne dneve, na katerih sodelujejo predstavniki JLA, gojenci vojaških šol, predstavniki teritorialne obrambe, aktivni vojaški starešine in drugi, da bi kar se da natanko seznanili starše in mladince o vojaških poklicih.

Vojska ima množico različnih poklicev, Slovenci pa se najraje odločajo za tehniko, zlasti za letalstvo. V Ljubljani imamo vojaško srednjo šolo Franca Rozmana Staneta in študij splošne ljudske obrambe na fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo. Poleg tega zvezni sekretariat za ljudsko obrambo razpisuje štipendije na več fakultetah, da bi tako prišlo v vojsko več

različnih strokovnjakov. Letošnji natečaj velja do konca oktobra in nanj se lahko prijavi le fantje.

Študij je pravzaprav moška zadeva, razen pri splošni ljudski obrambi. Vsak tudi ne more delati v vojski. Potrebni so vzdržljivost, zdravje, vztrajnost, gibčnost in pogum.

Druge srednje vojaške šole so v drugih jugoslovanskih mestih. V Sarajevu je intendantska in šola rodov kopenske vojske, v Zagrebu je tehniška šola kopenske vojske, v Rajlovcu letalsko tehniška, v Splitu mornariško tehniška, v Novem Sadu sanitarna in v Zemunu glasbena srednja vojaška šola. Za nadaljnje šolanje so akademije in podiplomski študij na njih. Najvišja vojaška šola je šola ljudske obrambe, kjer se šolajo generali.

V srednjih vojaških šolah poteka pouk disciplinirano. V

internatih je poskrbljeno za hrano, obleko, obutev, športne pripomočke in za žepnino. Na ta način je dijakom edina skrb šola. Zanimivo je, da je v nekaterih šolah tradicija, da so slovenski dijaki med najboljšimi in če novincu kaj ne gre, ga v roke vzamejo starejši dijaki, da bi ohranili tradicijo. Na teh šolah nedvomno vlada tudi tovarštvo. Veliko se ukvarjajo s športom, hodijo na izlete in se udeležujejo raznih krožkov. Tako je življenje zares pestro.

Razgibano je seveda tudi delo v vojski; kdor rad dela v naravi, se rad ukvarja z znanstveno-tehničkim delom, bo to lahko nadaljeval tudi v vojski. Po končanem šolanju morajo štipendisti ostati na delu v vojski dvakrat toliko časa, kolikor so prejeli štipendijo, nakar gredo lahko drugam, če hočejo.

Na koncu naj še dodamo, da je naša armada sestavljena tako, da so vsi jugoslovanski narodi v njej enakopravno zastopani. Zato je tudi skrb vsake republike, da na šolanje pošlje primerno število svojih pogumnih fantov.

A. P. ADAMIČ

S SEJE SVETA ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Kakšne usmeritve v Centru?

Preusmeritev srednjih šol v naši občini ne poteka brez težav. Za sedanjo gimnazijo Ivan Cankar obstaja več predlogov. Po enem naj bi imela nekdanja gimnazija štiri oddelke elektroenergetske smeri (s čimer se strinja tudi združeno elektrogospodarstvo Slovenije), dva oddelka kulturnoumetnostne smeri in tri oddelke splošne medicinske smeri. Vprašljiva je kulturnoumetnostna smer. Za diplomirane kadre je trenutno dovolj povpraševanja, poklici, ki bi iz nje izšli, pa so trenutno preveč nedefinirani in pravzaprav nedorečeni. Občinska izobraževalna skupnost takemu predlogu nasprotuje, svet za vzgojo in izobraževanje pa je sklenil, da podpre predlog, po katerem naj bi bila poskusno uvedena dva oddelka te smeri, zavrnil pa je predlog o oddelkih splošne medicinske smeri, za katero je edini vzrok bližina sedanje Srednje medicinske šole. Svet je sklenil, naj se Srednja medicinska šola preseli v prostore sedanje VI. gimnazije Moste, ki je trenutno brez usmeritve, poleg tega pa še najbližja bolnišničnemu kompleksu ob Zaloški cesti, kjer naj bi imeli dijaki prakso. Kot nepotrebno pa so razpravljajoči ocenili idejo o gradnji nove srednje medicinske šole.

Gimnazija Vide Janežič na Poljanah bo dobila družboslovno usmeritev s tem, da bo prevzela še nekaj oddelkov administrativno upravne smeri, kar pa po terminologiji nikakor ne sodi med družboslovne. Obenem se pojavlja na gimnazijah tudi problem kadrov, saj bodo mnogi ob delo (na primer biologij) in bo treba najti način za planirano prelivanje le-teh.

Posebna šola Janeza Levca pa je bila iz programa posebnega izobraževanja kar preprosto izpuščena, čeprav je bila podobna šola v Kočevju zajeta. Vodstvo šole je opozorilo, da že vrsto let izobražuje otroke po skrajšanem programu osnovnega in poklicnega izobraževanja ter da so ljudje, ki so končali njihovo šolo, zelo zaželeni v nekaterih poklicih in delovnih organizacijah v ljubljanski regiji. Svet je podprl prizadevanje zavoda, da se vključi v program usmerjenega izobraževanja.

V. K.

PREDSTAVLJAMO BRIGADIRJA ROKA KORENA

Ob delu do spoznanj

Čeprav še mlad, je Rok Koren, dijak 4. razreda Gimnazije Ivan Cankar v Ljubljani, že nekakšen veteran mladinskih delovnih akcij. Letos se je namreč že tretjič udeležil zvezne delovne akcije Kozjansko, prvič pa je na njej sodeloval leta 1978. Takrat je bil brigadir, lani in letos pa je vodil brigado Majde Vrhovnik, ki jo je organizirala občinska konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije Ljubljana Center.

O nagibih, ki so ga pripeljali v mladinsko delovno brigado, o življenju in delu v naselju ter še o čem je pripovedoval takole:

»Za brigado sem se odločil predvsem zato, ker sem hotel spoznati mlade iz drugih republik in pokrajin. Poleg tega pa se zavedam, da je treba ljudem pomagati pri njihovih prizadevanjih za odpravo posledic potresa in napredek. Pa tudi starši so me s spomini na njuna brigadirski leta navdušili za delovno akcijo.«

»In koliko so se izpolnila tvoja pričakovanja?«

»Mislim, da kar v celoti. Prepričan sem, da je udeležba na zveznih delovnih akcijah najboljši način spoznavanja mladih iz vse Jugoslavije. Pokazalo se je predvsem, da samoupravljanje ter bratstvo in enotnost niso le besede, temveč se v brigadirskem naselju kažejo v vsakdanjem življenju in delu. Premagati je treba le začetno trenje.«

»Kako pa je med vami dozevalo bratstvo in enotnost!«

»Kot sem že povedal je bilo v začetku nekoliko težje, saj se nismo poznali, zlasti na prvi akciji. Včasih je prišlo tudi do sporov med brigadami iz različnih republik zaradi nezdravega tekmovalnega duha, vendar pa je bilo prepričkov vse manj, saj so se brigadirji iz dneva v dan bolj spoznavali in bolje sodelovali. Ob koncu akcij je seveda najtežje slovo in tudi šolza je veliko prelitih. Najboljši način za zblíževanje je izmenjava nekaj brigadirjev in pa skupno delo dveh bri-

gad na istem odseku, ki jih tudi skupno ocenjujejo. Brigadirji, ki tako delajo, postanejo polagoma nerazdružljivi tudi v prostem času. Ponavadi se ob koncu delovnih akcij pobratijo brigade iz različnih republik in pokrajin, te vezi pa se ohranijo še dolgo po zaključku akcije. Tako je letos naša brigada obiskala vrstnike iz Bihača, kjer so nas gostili na svojih domovih več dni.

Ena od značilnosti mladinskih delovnih akcij je tudi ta, da se mladi iz drugih republik in pokrajin dokaj hitro naučijo našega jezika, vsaj toliko, da ga brez težav razumejo, pa tudi naših pesmi se hitro nauče. Nadvse lepe spomine pa imamo verjetno vsi na zares plodno in pristrčno sodelovanje s prebivalci Kozjanskega.«

»Kaj misliš, Rok, kaj ti je dalo brigadirstvo?«

»Predvsem praktično potrditev, da je brigada resnična šola samoupravljanja ter bratstva in enotnosti. To nista le frazi. Mislim, da sem z vsako udeležbo na delovni akciji postal tudi nekako zrelejši, odločnejši in si pridobil dragocene izkušnje, ki jih skušam vnesti v svoje delo v Zvezi socialistične mladine v občini in na šoli.«

Kot je Rok Koren mimogrede povedal, je na akcijah vsako leto doslej dobil udarniško značko za dobro delo na trasi in v naselju, poleg tega pa že več let aktivno dela v mladinski organizaciji. Čeprav o sebi ni veliko govoril, sem zvedel tudi, da je v šoli odličnjak,

kljub temu, da je zelo obremenjen s sestanki in drugim delom v ZSM. Naj končam z njegovim priporočilom mladim, naj se kalijo na mladinskih delovnih akcijah – šoli bratstva in enotnosti.

SREČO JAN



Učenci prvega srbohrvaškega razreda s tovariščo Marijo Nemčev. Posnetek je nastal pred 26 leti.

Slovenski in srbohrvaški živžav

Zjutraj, predno se odprejo šolska vrata, predno zazvoni in se začne pouk, je v Prežihovi ulici prav živahno. Kot pred vsako šolo, boste rekli. Pa vendar je osnovna šola Prežihovega Voranca v nečem posebna. Je namreč edina šola v Sloveniji, v kateri so srbohrvaški in slovenski razredi.

Letos teče že dvajseto leto, odkar so ti oddelki organizirani na tej šoli. Prvi srbohrvaški razred pa je bil ustanovljen že pred šestindvajsetimi leti na takratni Šubičevi, zdajšnji gimnaziji Ivana Cankarja. Samo šestnajst učencev je bilo v tem prvem razredu, danes pa jih je na osnovni šoli Prežihovega Voranca 427, od skupno tisoč učencev. Učni programi so enaki kot za druge osnovne šole v Sloveniji, težave pa so z učbeniki. Dobivajo jih predvsem iz Sarajeva in Beograda, kjer pa so učni programi drugačni. Tako so pedagogi prisiljeni učbenike dopolnjevati s snovjo, ki ni zajeta v knjigah. Včasih tudi kaj prevedejo in razmnožijo. Prav v letošnjem letu so začeli pripravljati učbenik za učenje slovenščine v prvih štirih srbohrvaških razredih. Za osnovo so vzeli slovenski učbenik, vendar ga je treba predelati in prilagoditi, saj je le-ta predviden za štiri ure pouka tedensko, medtem ko sta v teh razredih le dve uri slovenščine na teden. V tem letu je bil izdelan in tudi potrjen predmetnik za učence, ki se šolajo v srbohrvaškem jeziku. Težav s pedagoškim kadrom nimajo. Pravijo, da so vsa delovna mesta zasedena z učitelji z ustreznimi strokovno izobrazbo.

Šolsko življenje teče tako kot na vseh drugih šolah. Prav zdaj se vneto pripravljajo na proslavo dneva republike in sprejem novih pionirjev. Njihove proslave so nekoliko drugačne kakor na drugih šolah, saj se slovenska in srbohrvaška beseda prepletata in to je delček njihovega šolskega vsakdana.

T. Z.